

גדול

אגדה למבוגרים

סמי היה גדול. מאז שנולד היה גדול. כה גדול, שנדרשו שלושה חודשים עד שאימו החלימה מחווית הלידה. לא פלא שלא רצתה ילדים נוספים.

גם בגן היה גדול. כאשר ביקש משהו - תמיד קיבל. סמי היה מנומס. תמיד היה מבקש, אך במשך הזמן שכח שייתכן כי מישהו יסרב לבקשה. זה לא קרה בגן.

זה גם לא קרה בבית הספר. סמי היה תמיד הכי גדול בכיתה. הוא לא היה תלמיד טוב. הוא היה ביו הגרועים, אך אף פעם לא נשאר כיתה. כאשר נכשל במבחן בפעם הראשונה ניסה לברר עם המורה במה טעה. המורה הסתכל עליו, הביט במבחן ושינה את הציון לציון עובר - הוא לא הבין למה. מאז עבר, גם אם בקושי, את כל המבחנים.

כאשר קיבל זימון ראשון לקראת הצבא התייצב בשמחה, כרוב בני כיתתו. אחרי מספר חודשים נקרא להתייצב שוב לבדיקות נוספות, ואחרי זמן מה הודיעו לו כי הוחלט לא לגייסו לצבא מסיבות רפואיות. "רשרוש בלב" - כך נאמר לו. רק אחרי הרבה שנים גילה את הסיבה האמיתית.

סמי הצטער על כך. הוא ניסה לברר עם רופא המשפחה, לוודא שבריאותו תקינה. הרופא ניחם אותו. "זה כלום. להרבה צעירים יש רשרוש בלב, שנעלם אחרי כמה שנים ללא שום בעיה. הצבא פשוט לא רוצה לקחת שום סיכון."

למבחני הבגרות לא ניגש. הוא ידע שלא יוכל להצליח בהם. לאחר הלימודים חיפש עבודה. ללא מקצוע היה קצת קשה. לבסוף התקבל לעבודה שהתאימה לו. הוא שמר בפתח של חברה שבה עבדו הרבה בחורות נחמדות. הן אהבו כל-כך את עבודתן שאפילו קיבלו חדר למגורים בבניין החברה.

בעל הבית שילם לו יפה ואפילו הרשה לו לקחת את אחת העובדות לבילוי מידי פעם. סמי היה לוקח אותן לקולנוע או למסעדה ואחרי-כן היו מסיימים את הבילוי בחדרו. הן אהבו לבלות איתו ונתנו לו גם ליהנות בסיום הבילוי. בבוקר היה מלווה אותן לעבודה שוב.

הכל החל באחד הבילויים הללו. הוא יצא עם אווה – העובדת שאליה היה לו יחס קצת מיוחד. היא ביקשה לראות סרט מוזיקלי. ליד הקופה היה תור. אווה נשארה לידו בתור, ואז מישהו אמר "תראו איך הזונה הזאת נדחפת". הוא לא הבין. באיזה זכות מישהו מרשה לעצמו לקרוא לאווה "זונה"? הוא ניסה לשכנע את האיש לחזור בו מדבריו.

הם כבר לא ראו את הסרט. בוויכוח שהתפתח הוא התרגז ונתן לאיש סטירה. האיש נפל לרצפה, דם יצא מפיו ואווה החלה לבכות. לפני שהצליח להרגיע אותה מצא את עצמו בניידת משטרה, כבול בידיו וברגליו, אווה בוכה לצידו, והאיש הוסע באמבולנס טיפול נמרץ לבית החולים.

הם גירשו את אווה. הם אמרו שעבדה כזונה בחברה עליה שמר, שהיא בעצם בית בושת. לאווה לא הייתה אזרחות וגם לא רישיון עבודה. הם שלחו אותה חזרה למקום ממנו באה.

אותו האשימו בתקיפה בנסיבות מחמירות. לא עזר לו שהוא הצטער, שהוא כלל לא חשב שאווה זונה, שהוא נפגע בשבילה והוא כלל לא התכוון להזיק לאיש.

"גבר גדול כמוך צריך להיות יותר אחראי למעשיו" קבע השופט.

למזלו האיש חי, אף ששיקומו יארך מספר שנים וכנראה יישאר נכה לשארית חייו. הוריו בכו. הם ידעו שהוא ילד טוב. אולי קצת איטי מנטאלית, אבל נשמה טובה. השופט לא השתכנע. הוא גזר עליו חמש שנות מאסר ועוד חמש על-תנאי.

גם בבית הסוהר היה גדול. האסירים התייחסו אליו בכבוד וגם הסוהרים. רק הוא איבד את הכבוד כלפי עצמו. סמי הבין פתאום שהגודל שלו השאיר אותו קטן, שבעצם הוא נשאר רק ילד מגודל מאד ולא אדם בוגר ואחראי. הוא ידע שהוא חייב לשנות זאת.

בשיחה עם מנהל הכלא ניסה להסביר לו את הרגשתו. זה היה קשה. לא היו לו המילים המתאימות – הוא לא למד אותן מעולם. המנהל הפנה אותו לעובד הסוציאלי ולפסיכולוג. אחרי כמה שבועות הסכים לבקשתו: סמי הועבר לתא ליחיד, מבודד משאר האסירים "מסיבות ביטחון". בתאו החדש ניתן לו ארון אותו מילא בספרים ומחברות. הוא החל ללמוד ברצינות. תחילה למד מחדש לקרוא ולכתוב. זה היה קל – בעצם כבר ידע, אך הופתע לגלות כמה חורים היו לו אפילו בידע הבסיסי הזה. אחרי-כן המשיך ללמוד. הוא למד בשקדנות את כל החומר הלימודי של בית-הספר היסודי. אחרי שנתיים סיים. הוא למד את כל החומר הלימודי של חטיבת הביניים – זה ארך עוד שנה, ואחרי שנה נוספת סיים ללמוד גם את החומר של בית-הספר התיכון. הוא ביקש לא להשתחרר בסיום שני-שליש מהעונש – הוא רצה לקבל תעודת בגרות לפני שישתחרר.

שבוע אחרי שקיבל את תעודת הבגרות – הוא עבר את כל המבחנים בציונים מעולים – יצא את הכלא כאדם חופשי.

הוריו חיכו לו ליד שערי הכלא, רצו לקחתו הביתה. סמי ביקש לבקר קודם כל אצל האיש בו פגע, להתנצל ולבקש את סליחתו. הוריו לא היו בטוחים שכדאי, אך נכנעו לרצונו – כרגיל.

האיש היה בביתו. הוא לא ציפה לאורחים, בוודאי לא לאורח

הזה. אחרי חמש שנות טיפול רפואי חזר כמעט לאיתנו, אם כי הוזהר להימנע מתנועות צוואר חזקות. בראותו את סמי בדלת – נבהל. הוא לא רצה לראותו עוד לעולם.

לאחר הרבה התנצלויות והכאה על חטא נפרדו. ההורים לא הבינו. בנם התנהג סוף-סוף כאדם בוגר ואחראי.

סמי רצה להיות אדם מועיל, להביא תועלת לחברה. הוא ניסה לברר איך יוכל להועיל. הוא קיבל תשובות כמספר האנשים אותם שאל, או קצת יותר. זה לא עזר. הוא ניסה להחליט בעצמו. לאחר הרבה התלבטויות החליט ללמוד עבודה סוציאלית. כך יוכל לעזור לאנשים. כך יוכל אולי לאתר ילדים גדולים ולכוונם להיות אנשים, ללא המסלול הכואב שהוא עצמו עבר.

שלוש שנים אחרי כן בכו הוריו כאשר קיבל תואר ראשון בהצטיינות. באוניברסיטה ביקשו שימשיך ללמוד ויצטרף לסגל ההוראה. "כמורה תוכל לעזור הרבה יותר. תוכל להעביר מניסיוןך לא רק לבודדים, אלא למחזורים רבים של בוגרי האוניברסיטה."

אחרי עוד מספר שנים הפך לאגדה. הפרופסור היה מתחיל כל שנת לימודים עם קרש עבה המונח בין שני כסאות. בדרך אגב היה מנפנף בידיו תוך כדי הרצאה ומרסק את הקרש מבלי מישים. בסוף כל שנת לימודים היה עורך מסיבה בביתו לבוגרי המחזור ומספר כיצד הכיר את אווה, אשתו. תמיד היה שם גם עוד אורח – איש קטן, עם תחבושת תמיכה על צווארו, שתמיד אמר לו "אתה גדול, פרופסור".